

פרשת תולדות

(A) ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש.

(בראשית כז, כח)

(B) ופרש"י, יתן ויחזור ויתן.

(C) **ונודע** הדיוק כיון שאמר "יתן", כבר משמע נתינה תמידית, ולמה היה צריך לומר "ויחזור ויתן", האם כשמברך איש לחברו בפרנסה, צריך לאמור לו יתן ד' לך פרנסה, ויחזור ויתן לך פרנסה, הלא כשאמר לו יתן ד' לך פרנסה, משמעות הברכה היא שתמיד יתן לו.

(D) **אבל** כשאחד נותן לחברו מעות, אז אם לא קיבל הוא ממנו מקודם, הוא הנותן, משא"כ אם המקבל של עתה נתן מקודם מעות להנותן, אז הנותן עתה, רק מחזיר מה שקיבל מקודם הוא, לכן הן אנו צריכים לעבוד אותו יתברך שלא על מנת לקבל פרס, אבל כשאיש ישראל עובד ד' ולפי מעשיו מגיע לו שכר, אז השכר שד' יתברך נותן לו, מחזיר הוא לו את אשר עשה לפניו יתברך, משא"כ כשהוא יתברך, נותן לו כל טוב גם טרם עשה, לזה למי שאינו ראוי אז הוא יתברך הנותן.

(E) וזה שברך יצחק את יעקב, ויתן וכו' ופרש"י מתחילה "יתן" אף אם לא עשה ולא ראוי האיש מישראל, ואח"כ "יחזור ויתן", יהיה הוא יתברך החוזר ונותן, היינו חוזר וגומל לאיש על עבודתו, כי איך זה אפשר שהאיש יעשה ויעבוד את ד' כראוי כשהוא בצרותיו רחמנא ליצלן, ורק כשד' נותן מתחילה היינו גם כשאינו ראוי, אז יכול להיות אח"כ בבחינת חוזר ונותן כנ"ל.

(F) **עוד** אפשר כי הפסוק אומר "ובאו האבדים בארץ אשור והגדחים בארץ מצרים" (ישעיה כז, יג), שישנם בחינת אובדים ובחינת נדחים, "נדה" הוא שרק נדח ממקומו למקום רחוק אבל ניכר ונראה הוא, משא"כ "אובד" הוא שנאבד לא נראה ולא ניכר.

(5) כי כשהצרות מתרבות עתה כל כך וגם פשוט מספרים זקני ישראל שעל ידי זה בחיצוניותם אינם ניכרים, ומרוב הרדיפות והיסורים הקשים מנשוא שאי אפשר לשער, גם בפנימיותם אינם ניכרים עד שגם האיש בעצמו אובד את עצמו [ער פערלירט זיד] ואת עצמו אינו מכיר, איך הרגיש עצמו לפני שנה בשבת גם בחול קודם התפילה, ובשעת התפילה וכדומה, ועתה נדרס ונרמס, עד שאינו מרגיש אם איש ישראל הוא אם אדם הוא או בהמה שאין לה שום מציאות להרגיש, והוא בחינת אובד, ובאו האבדים.

(H) **אבל** הגמרא אומרת "בעל אבדה מחזור אחר אבדתו" (קידושין ב), כי כשנאבדה האבדה לא נראה ולא ניכרת, מחזור בעל האבדה אחריה למצאה להגביהה ולהביאה אליו.

(I) והלא הקדוש ברוך הוא הוא בעל האבדה שלנו, לכן בדרך יצחק את יעקב אבינו, יתן, ולא רק בשעה שאיש הישראלי נראה וניכר, רק גם על האובדים לא נראה ולא ניכר ויחזור ויתן, בעל האבדה יחזור עלינו למצוא אותנו וליתן לנו כל טוב ולהשיבנו אליו יתברך ולגאלנו גאולה ופדות גופנו ונפשנו ברחמים רבים וישועות טובות.